

Brabant Oost

Dick Rakhorst
Fokkershoek 29
5473 VD Heeswijk
armeda@wxs.nl

Mark en Leij

Frans Vermeer
Ghil 4
5111 ED Baarle-Nassau
vermeer@ghil.demon.nl

IJhorst

Luuk Groenendijk
L. Springerlaan 52
7941 GC Meppel

Zuidwolde

R. Hoving
Zende 9
7921 DB Zuidwolde

De Marne

Mevr. Stoltenborgh
Leensterweg 31
9977 PA Kloosterburen

Waterweg Noord

Ben van As
Hovenierstraat 6
3123 EH Schiedam
benvanas@mail.com

Hoorn

Erik de Vroome
Veenrug 37
1687 WN Wognum

Achterhoek-West

P. Immink
Jan Steenstraat 90
7021 DV Zelhem

Den Bosch e.o. (i.o.)

IVN / Vogel- en Natuurwacht
voor 's-Hertogenbosch e.o.
t.a.v. Ko Bieman
Benedictijnenborch 20
5241 KP Rosmalen
Email: bier1@home.nl

Wijnvlinders

In het tijdschrift Zoogdier van november 1999 staat een interessant artikel van Dirk Criel over muizen, die in weggeworpen flessen verdronken waren. Toen ik dat las, herinnerde ik me een voorval met vlinders van soortgelijke strekking. Dat was jaren geleden, om precies te zijn op 3 juli 1974. We waren met vakantie in Noord-Frankrijk bij het dorpje Binarville, benoorden St. Menehould. We hadden de auto geparkeerd en onder toezicht van mijn vrouw speelden de kinderen in de beek. Ik ging de omgeving verkennen en vond langs de weg een aangereden kleine weerschijnvlinder. "Hier moeten er meer zijn", dacht ik en ging nog beter opletten, maar er vloog nergens wat. Of het toeval was, weet ik niet meer, maar even verder vond ik langs de weg in een bosje een weggeworpen wijnfles en die bekeek ik. Er zat maar zo'n kwart glaasje wijn in. En in die fles een groot aantal verdronken kleine weerschijnvlinders. Het waren er 15! Ze waren kletsnat, de vleugels plakten aan elkaar. Kennelijk waren ze aangetrokken door de geur van de gistende rode wijn. Door hun gefladder moesten hun vleugels wel nat worden en dat heeft hun dood ingeluid. Frits Bink noemt in zijn ecologische atlas als voedsel: sap van rot-tend materiaal en overrijpe vruchten. Daar kan dus wijn in weggeworpen flessen aan worden toegevoegd. Omdat ik het aangereden exemplaar heb opgepikt, kon ik de juiste datum reconstrueren. Jaren later, rond 1990, bezocht ik dezelfde plek, maar er was geen *Apatura ilia* meer te vinden. Overigens was het bosje langs de beek toen ook gekapt. Vraag aan de lezers van Vlinders: zijn er nog meer dan dit soort waarnemingen bekend? *H. Wolters, Maarssen*

Fladderaars en ritselaars

Op de woensdagmiddagen 16 mei en 21 juni is er een Staatsbosbeheerexcursie in het Bargerveen. De boswachter vertelt onderweg allerlei leuke wetenswaardigheden over de reptielen, vogels, vlinders en libellen die hier in grote getale voorkomen. Informatie: boswachter Jans de Vries, tel. 0591-313572 of 06-53261643.

Varen tussen de rietvelden met 'gouden' boswachter

Elders in dit blad kunt u lezen dat boswachter Jacob Bijlsma op 4 maart de gouden vlinder ontving wegens zijn inzet voor de vlinders. Wilt u de gelauwerde in levende lijve ontmoeten, ga dan mee met een van zijn excursies. In een authentieke praam vaart hij met u door de fraaie natuur rond Broeksterwoude, waarbij u talrijke rietvelden, moerasbosjes en bloemrijke graslanden passeert. Boswachter Bijlsma vertelt over de grote verscheidenheid aan platen, dieren en vogels in het natuurgebied. Data: 13, 17 en 27 mei, 16, 17, 21, 24 en 30 juni. Meer informatie bij de boswachter, tel. 0511-424672 of 06-53767072.

Nationale Natuur- en Milieumanifestatie Vroege Vogels

Zondag 28 mei viert het bekende Vara natuurprogramma Vroege Vogels zijn jubileum met een groots opgezette natuur- en milieumanifestatie. De manifestatie staat in het teken van natuur en kunst. Tevens wordt aandacht gegeven aan alles wat zich afspeelt op het gebied van duurzame ontwikkeling, milieu en natuur. Grensverlegende en vernieuwende initiatieven staan daarbij in het middelpunt. De manifestatie speelt zich af op het terrein rond kasteel Groeneveld in Baarn en is gratis toegankelijk.

25 jaar Heimanshof

Nog een jubileum. Natuurtuin De Heimanshof bestaat 25 jaar en organiseert in dat kader op 3 en 4 juni van 14.00 tot 17.00 uur een Natuur- en milieumarkt waar allerlei natuurverenigingen zich presenteren. U vindt De Heimanshof aan de Wieger Bruinlaan te Hoofddorp.

Domies Toen wordt Botanische Tuin Groningen

Domies Toen, één van de tuinen die donateurs van De Vlinderstichting korting verstrekken op de entreprijs, is in de zomer van 1999 getoetst op de kwaliteit van de plantencollectie, het beheer en de educatieve uitstraling. De keuring viel positief uit: Domies Toen is als botanische tuin erkend en toegelaten tot de Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen. Op 14 april heeft de commissaris van de koningin in Groningen, de heer J.G.M. Alders de nieuwe naam en het nieuw logo onthuld.

Vlinderen met oog voor de omgeving

Excursieboerderij Farm Lator organiseert actieve natuur/cultuurvakanties in Hongarije. Zo vindt er van 8 tot 16 juli een speciale vlinderreis plaats. In Vlinders van februari 2000 kon u uitgebreid lezen over de Hongaarse vlinderpracht. De gastheer van Farm Lator is een Nederlandse ecooloog met een brede kennis van vlinders, vogels en planten. Een van de doelstellingen van Farm Lator is, dat de lokale bevolking niet met lege handen achterblijft wanneer de toerist is vertrokken. Zo worden paddenstoelenexcursies mede geleid door dorpsbewoners. Deze hebben nog altijd een omvangrijke kennis over eetbare en giftige soorten. Meer informatie: tel. 0186-693939.

Hallo, met Madelief!

Geluiden maken en luisteren, stinken en lekker ruiken, kijken, genieten en schrikken, het afbakken van een territorium door zang, het versieren van een vrouwtje door te imponeren met mooie kleuren, het hoofd bieden aan vijanden door camouflage: het komt allemaal aan bod in Hallo, met Madelief! Deze tentoonstelling die op een simpele en creatieve wijze laat zien op welke manieren dieren en planten met hun soortgenoten en met elkaar communiceren, is tot en met 4 juni 2000 te zien in het Natuurmuseum Nijmegen, Gerard Noodtstraat 121, Nijmegen, tel. 024-3297070. Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Zomerkampen

Van 24 tot en met 28 juli is er op *Het Woldhuis* weer een zomerkamp voor kinderen van 8 t/m 13 jaar. Vind je het leuk de natuur te onderzoeken en nog een boel andere activiteiten te ondernemen? Meld je bij: Stichting Veldwerk Nederland, Het Woldhuis 11, 7325 WN Apeldoorn, tel. 055-3667199, e-mail: st.veldwerk.nederland@wxs.nl, dan ontvang je meer informatie.

De IVN-kampen hebben dit jaar thema's als Natuur en kicken (jaar). Iedereen tussen de 12 en 30 jaar kan deelnemen. Meer informatie? IVN, Postbus 20123, 1000 HC Amsterdam, tel. 020-6228115.

Ook de NJN organiseert zit jaar weer elf actieve natuurkampen tussen 8 juli en 25 augustus.. Anderhalve week genieten en leren van de natuur, actief zijn en veel nieuwe mensen leren kennen. Wil je meer informatie, schrijf naar NJN kampadministratie, Kobus Boeke, Bijltespad 18 (kamer 12), 1018 KH Amsterdam of neem contact op met het landelijk secretariaat, tel. (035) 6559848 of e-mail info@njn.nl. Wil je er al eerder op uittrekken? Vraag dan de lentefolder van NJN aan.

Activiteiten KNNV

De KNNV organiseert in haar 56 afdelingen allerlei activiteiten die betrekking hebben op planten en dieren in uw tuin. Enkele voorbeelden:

- Op 25 mei start er een cursus libellen in de afdeling Epe-Heerde. Info: 038-4479616, e-mail: evandis@planet
- In de stad Utrecht worden Ontdekkingstochten georganiseerd, waarbij de deelnemers worden gewezen op de natuur op volkstuincomplexen.

Landelijk organiseert de KNNV dit jaar het project vliegenschwam. Staan er vliegenschwammen in uw tuin? Geef uw waarneming door! Iedereen in Nederland kan hier aan meedoen. Vraag een waarnemingskaart aan bij 030-2314797. Meer informatie op de websites van de KNNV-afdelingen via <http://www.knnv.nl>.

Dagvlinders in Provinciaal Domein Het Leen (B)

Op 6 augustus is in het auditorium van Het Leen in Eeklo (B) de video *Dansende Juwelen* te zien. Hopelijk zijn de vlinders vervolgens die dag ook in levende lijve waar te nemen in het bos. Onder begeleiding van een natuurgids krijgt de bezoeker al snel 15 soorten zien waarbij men uitleg krijgt over de waargenomen vlinders, rupsen, poppen of eitjes. Informatie: Het Leen, Erwin Goethals, tel. (0032) 93767471.

Wilde Planten Weekend

In Bezoekerscentrum De Watermolen vindt op zaterdag 13 mei (van 12.30 tot 16.30 uur) en zondag 14 mei (van 12.30 tot 17.00 uur) de jaarlijkse markt plaats over tuinieren met inheemse planten. Speciaal thema dit jaar is de moestuin. Naast excursies, lezingen en demonstraties is er een uitgebreide plantenmarkt waar ook veel informatie over de planten te krijgen is. Adres: Zijpendaalseweg 24a, Arnhem, tel. 026-4450660.

Vlinders, het hele jaar door rondom je huis.

Helemaal vlindergek? Dan zijn de buitenvlinders van de firma Dutch Butterfly Man misschien iets voor u. Ze zijn er in formaten tussen de 10 en 40 centimeter. Er zijn diverse soorten te verkrijgen, bijvoorbeeld de kleine vos, koninginpage, atalanta of rouwmantel. De decoratieve vlinders zijn gemaakt met oog voor detail van zeer duurzaam, kleurecht materiaal. De afdeling verkoopadministratie van De Vlinderstichting vertelt u er graag meer over!

In deze rubriek treft u een korte omschrijving aan van actuele projecten en rapporten van De Vlinderstichting. Rapporten kunnen niet worden besteld, tenzij anders vermeld.

Herstel leefgebied grote vuurvlinder in de Bancopolder

Uitvoering

Arnout-Jan Rossenaar

Opdrachtgever

Provincie Friesland

Inhoud

De grote vuurvlinder is recent (1996) uit de Bancopolder verdwenen, doordat de kwaliteit van het leefgebied door verzuuring en verdroging sterk achteruit is gegaan. Hierdoor is het jonge veenmosrietland met de waardplant waterzuringvrijwel verdwenen en vervangen door verzuurd veenmosrietland en haarmosrietland zonder waterzuring. In dit rapport wordt een analyse gemaakt van de mogelijkheden om het leefgebied voor de grote vuurvlinder in de Bancopolder te herstellen en/of te ontwikkelen. Belangrijke voorwaarden voor herstel zijn:

- op de korte termijn een verandering in de waterhuishouding waarbij meer oppervlaktewater met grondwaterkwaliteit de wortelzone van het veenmosrietland bereikt. Dit is gunstig voor de oppervlakte en de kwaliteit van het leefgebied voor de grote vuurvlinder.
- op de lange termijn het vergroten van de mogelijkheden voor verlandingsvegetaties door het graven van petgaten én sloten.

Monitoring bedreigde dagvlinders Natuurmonumenten 1999

Coördinatie

Arnout-Jan Rossenaar

Opdrachtgever

Vereniging Natuurmonumenten

Inhoud

In opdracht van de Vereniging Natuurmonumenten heeft De Vlinderstichting de jaarlijkse rapportage over het voorkomen van aandachtsoorten in de terreinen van Natuurmonumenten verzorgd.

Hierbij worden alle monitoringroutes voor bedreigde soorten

op Natuurmonumententerreinen gebruikt. De routes worden zowel geteld door terreinpersoneel van Natuurmonumenten, als door vrijwilligers en medewerkers van De Vlinderstichting. Het beeld van de ontwikkeling van bedreigde vlinders in de natuurgebieden van Natuurmonumenten in 1999 was onthutsend. Van elf soorten is het spiegelbeeld al vanaf 1997 niet meer op de Empesche en Tondensche heide waargenomen. Acht van de tien overige bedreigde soorten gaan sterk achteruit. De oorzaak van deze achteruitgang ligt voor een deel in de slechte zomer van 1998. Een belangrijke oorzaak ligt in veranderingen in deze natuurgebieden waardoor de kwaliteit van het leefgebied voor vlinders vermindert (verdroging, vermesing, natuurlijke successie). Bovendien wordt soms een voor vlinders minder gunstig beheer gevoerd. De Vlinderstichting gaat samen met Natuurmonumenten in 2000 trachten om de gesignaleerde ontwikkeling te keren.

Opstart raamplannen in Groningen

Uitvoering

Robert Ketelaar

Opdrachtgever

Provincie Groningen

Inhoud

In Groningen komen enkele bedreigde en karakteristieke dagvlinders en libellen voor. Het gaat bijvoorbeeld om het veenbesblauwje, bruine vuurvlinder, groene glazenmaker en glassnijder. In twee regio's van Groningen, t.w. Westerkwartier is De Vlinderstichting met de provincie Groningen voornemens een raamplan op te stellen. In dit raamplan komen de maatregelen te staan die noodzakelijk zijn voor een duurzame instandhouding van de bijzondere dagvlinders en libellen. In beide regio's is een bijeenkomst georganiseerd met alle betrokken partners (gemeenten, waterschap, natuurbeschermingsorganisaties, Ministerie van LNV, provincie en De Vlinderstichting). Het project werd enthousiast ontvangen, op basis waarvan het besluit is genomen in 2000 de beide raamplannen op te zetten. Dit